

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci**
sídlem Třanovského 622/11, 163 04 Praha 6- Řepy
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Machem
sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

**o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2020 č. j. 44634/20/5100-31462-711896,
ve věci daně z nemovitých věcí**

takto:

- I.** Návrh na přerušení řízení se **zamítá**.
- II.** Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 25. 11. 2020 č. j. 44634/20/5100-31462-711896 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 19 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Tomáše Macha, sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a změnil platební výměr vydaný Finančním úřadem pro Moravskoslezský kraj ze dne 7. 10. 2019 č. j. 3505515/19/3214-00460-804528. Správce daně uvedeným rozhodnutím vyměřil žalobci podle § 13a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitých věcí“) daň z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2018. Žalovaný v napadeném rozhodnutí změnil výši vyměřené daně. Jádrem sporu v posuzované věci tvoří otázka, zda žalobce, který je státním podnikem, byl oprávněn uplatnit ve vztahu k pozemkům specifikovaným v daňovém přiznání osvobození od daně z nemovitých věcí podle § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 a § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí.
2. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný nesprávně interpretoval ustanovení § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí, které věcně omezuje osvobození upravené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí a § 9 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí. Žalovaný zaujal názor, že žalobcem užívané pozemky ve vlastnictví státu jsou užívány k podnikání již z toho důvodu, že žalobce je státním podnikem, který se obligatorně zapisuje do obchodního rejstříku, tudíž je podnikatelem ve smyslu § 421 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“). Podle žalobce je naopak shora uvedené osvobození věcné, nikoliv osobní, a tudíž není rozhodující právní povaha žalobce, nýbrž faktické využívání předmětných nemovitých věcí. Žalobce zdůraznil, že nemovitosti neužívá k podnikání, jelikož je již od 30. 6. 2008 zrušen a stále probíhá jeho likvidace. Činnost žalobce spočívá toliko v úkonech směřujících výlučně k ukončení veškeré činnosti žalobce a k vypořádávání restitučních nároků, nejde o činnost výdělečného charakteru směřující k dosažení zisku. Za účelem prokázání této skutečnosti žalobce navrhl listinné důkazy a také výslechy svědků (Ing. Z. P., současného likvidátora Mgr. R. P., bývalého likvidátora Ing. V. Č.). Žalobce dále namítal, že žalovaný navržené důkazy neprovedl, jen konstatoval, že s ohledem na to, že je žalobce podnikatelem, nejsou pro věc relevantní. Tím zatížil řízení procesní vadou.
3. Žalobce dále uvedl, že není sporu o tom, že nemovité věci jsou ve vlastnictví státu. Základní charakteristika žalobce (státního podniku) jako daňového subjektu spočívá v tom, že nemá svůj vlastní majetek, ale disponuje pouze právem hospodařit s majetkem státu. Proto je pro posuzování případu rozhodné, jaký je skutečný účel užívání dotčených pozemků, tedy zda jsou užívány k podnikání či nikoliv. Žalovaný nesprávně dovodil, že žalobce i nadále podniká, aniž by zkoumal skutečnou povahu žalobcových aktivit.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, neboť žalobce neprokázal, že mu náleží osvobození od daně, tedy že předmětné nemovité věci neslouží k podnikání. Skutečnost, že žalobce vstoupil do likvidace, nemá vliv na jeho podnikatelskou činnost. Dále žalovaný poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2020 č. j. 30 Af 58/2018-31, ze kterého podle žalovaného vyplývá, že osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí nedopadá na státní podniky, ani když jsou v úpadku. Žalovaný se neztotožnil se závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě- pobočka v Olomouci ze dne 18. 12. 2019 č. j. 65 Af 20/2019-35 a ze dne 20. 12. 2019 č. j. 65 Af 22/2019-24 a č. j. 65 Af 21/2019-34, ve kterých soud žalobci v obdobné situaci zcela vyhověl, přičemž Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) tyto rozsudky zrušil. K námitce žalobce ohledně neprovedení důkazních prostředků žalovaný uvedl, že žádný z předložených důkazů neprokazuje, že se jedná o nemovité věci osvobozené od daně, protože státní podnik je v postavení podnikatele ze zákona. Žalovaný důkazní prostředky vyhodnotil v souladu se zákonem. K neodůvodněným rozdílům při výkladu zákona žalovaný uvedl, že u nemovitých věcí uvedených v bodě 44 a 45 napadeného rozhodnutí bylo možno uznat nárok

na osvobození od daně z pozemků podle § 4 odst. 1 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí a u nemovitých věcí bodě 47 a 48 napadeného rozhodnutí nikoliv. Smyslem osvobození podle § 4 odst. 1 písm. l) zákona o dani z nemovitých věcí je zohlednit skutečnost, že tyto pozemky jsou užívány širokou veřejností k veřejně prospěšným účelům. U ostatních pozemků se toto osvobození uplatnit nedalo, když nárok na osvobození je navázán na subjekt, tj. Českou republiku. V dalším odkázal žalovaný na napadené rozhodnutí.

5. Žalovaný v doplnění vyjádření ze dne 23. 3. 2021 poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 17. 3. 2021 č. j. 52 Af 42/2020-137, který v totožné věci téhož žalobce zamítl žalobu a potvrdil názor žalovaného, a proto považuje nyní projednávanou žalobu za bezpředmětnou.
6. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného doručené krajskému soudu dne 30. 3. 2021 zopakoval, že je třeba zkoumat skutečné využití pozemků, což žalovaný neučinil, přičemž jeho úvahy jsou nesrozumitelné a vnitřně rozporné. Žalobce setrval na své dosavadní argumentaci a na podporu svých tvrzení odkázal na komentář k zákonu o dani z nemovitých věcí a na judikaturu správních soudů. Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2020 č. j. 30 Af 58/2018-31 vyplývá povinnost správce daně vést dokazování ohledně tvrzení žalobce, že nemovitosti nejsou užívány k podnikání, a nikoliv spoléhat na formální zápis v obchodním rejstříku. Pokud jde o žalovaným odkazované rozsudky NSS ze dne 21. 1. 2021 a 4. 2. 2021, kterými byly zrušeny rozsudky Krajského soudu v Ostravě- pobočka v Olomouci ze dne 18. 12. 2019 a 20. 12. 2019, v těchto případech soudy nepřistoupily k věcnému posouzení. Na podporu svých tvrzení žalobce odkázal na rozsudky ve svých vlastních obdobných případech, a to rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2021 č. j. 31 Af 3/2020-72, ze dne 24. 2. 2021 č. j. 31 Af 51/2020-82, ze dne 17. 3. 2021 č. j. 31 Af 51/2020-82 a ze dne 17. 3. 2021 č. j. 31 Af 50/2020-123, jimiž bylo žalobci dáno za pravdu.
7. V doplnění repliky ze dne 24. 8. 2021 žalobce poukázal na aktuální judikaturu potvrzující správnost jeho interpretace stran podmínek osvobození od daně z nemovitých věcí, a to rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2021 sp. zn. 6 Afs 109/2021.
8. Dne 13. 8. 2021 bylo Krajskému soudu v Ostravě doručeno sdělení žalovaného o záměru podat podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v platném znění (dále jen „daňový řád“).
9. Dne 31. 8. 2021 byl Krajskému soudu v Ostravě doručen návrh žalovaného na přerušení řízení, neboť podal podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 a násl. daňového řádu.
10. Žalobce reagoval podáním ze dne 3. 9. 2021 tak, že nejsou splněny podmínky pro přerušení řízení, neboť je možno rozhodnout bez zbytečného odkladu.
11. Krajský soud z předloženého správního spisu pro potřeby soudního přezkumu zjistil, že žalobce podal dne 22. 2. 2019 dodatečné přiznání k dani z nemovitých věcí za rok 2018, v němž u všech nemovitých věcí, kromě dvou staveb, uplatnil osvobození od daně dle § 4 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí. Správci daně vznikly pochybnosti o správnosti, průkaznosti, pravdivosti a úplnosti údajů uvedených žalobcem. Na základě výsledků postupu k odstranění pochybností správce daně stanovil daň z nemovitých věcí za rok 2018 shora specifikovaným platebním výměrem ve výši 55 219 Kč a penále ve výši 11 043 Kč. Proti němu brojil žalobce odvoláním, na jehož základě žalovaný změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že nově daň doměřil ve výši 59 241 Kč.

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
13. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, od daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky.
14. Podle § 4 odst. 3 věty první zákona o dani z nemovitých věcí, pozemky uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány; jsou-li tyto pozemky pronajaty nebo propachtovány obci, kraji nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání.
15. Podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, od daně ze staveb a jednotek jsou osvobozeny zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví České republiky.
16. Krajský soud úvodem poukazuje na to, že totožnou právní otázkou se v nedávné době zabýval NSS, který v rozsudku ze dne 22. 7. 2021 č. j. 6 Afs 109/2021-44, na nějž zcela správně odkázal již žalobce, dospěl k závěru, že osvobození od daně upravené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je věcného charakteru a nevztahuje se na pozemky pronajaté, propachtované či užívané k podnikání a na pozemky, ke kterým je zřízeno právo stavby (s odkazem na § 4 odst. 3 věta první zákona o dani z nemovitých věcí). Žalobce jakožto státní podnik je sice podnikatelem již na základě toho, že je zapsán v obchodním rejstříku, nicméně zákon o dani z nemovitých věcí nestanoví, že se osvobození od daně nevztahuje na pozemky ve vlastnictví České republiky, s nimiž hospodáří podnikatel. Z osvobození vylučuje pozemky, které jsou užívány k podnikání bez ohledu na to, který subjekt je takto užívá. Právo hospodaření k pozemkům ve prospěch státního podniku, který podle zákona provozuje podnikatelskou činnost (§ 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů) je sice silnou indicií vedoucí k závěru, že jsou tyto pozemky užívány k podnikání, to však neznamená, že je vyloučen závěr opačný. Osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je osvobozením věcným, rozhodující proto bude skutečný způsob využití pozemku. Pokud žalobce v daňovém řízení namítal, že dotčené pozemky k podnikání užívány nejsou a navrhl k prokázání svých tvrzení důkazy, byl žalovaný povinen se s touto argumentací a navrženými důkazy řádně vypořádat a nemohl je odmítnout jen na základě právní povahy žalobce (tedy skutečnosti, že žalobce je z formálního hlediska podnikatelem). Jestliže tak žalovaný v důsledku svého právního názoru neučinil, zatížil řízení vadou.
17. Krajský soud se s předestřeným názorem NSS zcela ztotožňuje a má za to, že jej lze aplikovat i na nyní projednávanou věc, když neshledal žádné odchylné právní nebo skutkové okolnosti. Žalovaným zmiňované rozsudky Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci nelze přílehavě vztáhnout na nyní souzenou věc, neboť byly zrušeny rozsudky NSS a další rozsudky krajského soudu v těchto věcech vycházely shodně ze závěrů rozsudku NSS sp. zn. 6 Afs 109/2021. Také závěry rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích lze mít za překonané zmíněným rozsudkem NSS.
18. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se zabýval pouze některými důkazy navrženými žalobcem (bod 34 napadeného rozhodnutí). Zbýlé důkazní prostředky (zprávy auditora, účetní doklady) včetně návrhů na výslechy svědků žalovaný odmítl s tím, že skutečné využívání nemovitých věcí žalobcem je irrelevantní s ohledem na to, že žalobce je podnikatelem (bod 37 napadeného rozhodnutí). Vzhledem k právnímu názoru vyslovenému ve shora označeném rozsudku NSS však tento procesní postup nemůže obstát a představuje vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

19. Krajský soud s ohledem na zásadu procesní ekonomie a stav řízení, kdy došlo ke sjednocení právního výkladu výše uvedených zákonných ustanovení, neshledal důvodným návrh žalovaného na přerušení řízení.
20. Na základě výše uvedeného krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a vrátil mu věc k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným krajským soudem (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.). Žalovaný v dalším řízení provede dokazování, které bude zaměřeno na faktické využití nemovitých věcí, s nimiž je žalobce oprávněn hospodařit, a ve vztahu k nimž nárokoval osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný byl s ohledem na úspěch žalobce ve věci zavázán k náhradě žalobcem účelně vynaložených nákladů. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a dále v nákladech spojených s právním zastoupením, a to za 4 úkony právní služby zástupce žalobce v podobě přípravy a převzetí zastoupení, podání žaloby, repliky žalobce ze dne 30. 3. 2021 a doplnění repliky ze dne 24. 8. 2021. Odměnu advokáta za vyjádření žalobce ze dne 3. 9. 2021 a ze dne 21. 12. 2021 již krajský soud nepovažuje za účelně vynaložený náklad řízení, neboť jeho obsahem nebyly nové argumenty reagující na vyjádření žalovaného, ale toliko vyjádření procesního stanoviska k návrhu na přerušení řízení. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu 3 100 Kč, celkem tedy 12 400 Kč. K tomu žalobci náleží za každý úkon právní služby paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a náhrada za DPH ve výši 21% (2 856 Kč) počítaná z částky 13 600 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkové náklady žalobce tak činí 19 456 Kč.
22. Soud uložil žalovanému zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř. a týkající se nabytí právní moci rozhodnutí stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 27. ledna 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu